

بُست در گذر زمان

(از غزنویان تا تیموریان)

دکتر زهرا غلامی

سرشناسه	: غلامی، زهرا، ۱۳۶۲ دی-
عنوان و نام پدیدآور	: Gholami, Zahra
مشخصات نشر	: بست در گذر زمان (از غزنویان تا تیموریان) زهرا غلامی.
مشخصات ظاهری	: خراسان رضوی: انتشارات جالیز، ۱۳۹۸.
شابک	: ۱۱۹ ص. ۲۰۰۰۰ ریال: ۱۹-۲-۶۷۷۴-۶۷۲۲-۹۷۸
وضعیت وابستگی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۱۰۹.
موضوع	: لشکرگاه (افغانستان) -- تاریخ
موضوع	: Lashkar Gāh (Afghanistan) -- history
رده بندی کنگره	: DSr
رده بندی دیویی	: ۸۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۹۰۰

بُست در گذر زمان (از غزنویان تا تیموریان)

مؤلف: زهرا غلامی

ناشر: موسسه فرهنگی انتشاراتی جالیز

چاپ: اول، تابستان ۱۳۹۸ / ۱۰۰۰ نسخه

قطع: رقعی / تعداد صفحه: ۱۱۹

قیمت: ۲۰۰,۰۰۰ ریال

شابک: ۱۹-۲-۶۷۷۴-۶۷۲۲-۹۷۸

طراح جلد: صالح مقدم

صفحه آرائی: محمد قرائی

حق چاپ محفوظ است

آدرس: مشهد- بلوار شهید رضوی روبروی درب دانشکده روانشناسی دانشگاه فردوسی

تلفن: ۰۹۱۵۸۳۱۹۵۳۵ - ۰۹۱۵۹۳۰۹۹۶۳ - ۰۵۱۳۸۹۵۲۸۸

فهرست مطالب

۱.	مقدمه
۳.	بخش اول: جغرافیای تاریخی
۴.	موقعیت جغرافیایی
۴.	جغرافیای طبیعی (رودها، کوهها، آب‌ها)
۶.	محصولات کشاورزی و تجاری
۹.	جغرافیا تاریخی
۱۵.	بخش دوم: سیاست
۱۶.	نگاهی به سیاست از اسناد تاریخی عربیان
۱۹.	بست در روزگار عربیان
۳۹.	بست در روزگار سلجوقیان
۴۷.	بست و غوریان
۵۴.	بست از خوارزمشاهیان تا تیموریان
۵۹.	بخش سوم: توحش فرهنگی
۶۰.	فصلا و دانشمندان بست
۶۰.	ابو سیمان الخفایی
۶۲.	ابوالفتح بستی (مت ۴۰۱ ق)
۶۹.	ابونصر غنی (مت ۴۲۷)
۷۱.	ابن حبان بستی
۷۵.	مظفر بن طاهر بستی
۷۵.	ابوبکر بستی
۷۵.	سایر علما
۷۷.	نهادهای آموزشی بست در این دوره

۷۷	مدرسه ابن حبان بستی
۷۸	دبستان و دبیرستان
۷۹	آموزشهای دریاری
۸۰	آموزش زنان در بستی
۸۲	کتابخانه
۸۵	بخش : بارم، وضع اجتماعی
۸۶	طبقه اجتماعی
۸۶	غلمان
۸۹	عیاران
۹۱	ترکان
۹۳	زندگانی مردم بستی در این ده
۹۶	مذهب
۹۹	بناهای بستی
۱۰۳	منسوجات
۱۰۴	فلرکاری و مجسمه سازی
۱۰۷	پیوست ها و ضمیمه
۱۰۹	منابع و مآخذ

کتاب حاضر به بررسی جغرافیای تاریخی و تحولات سیاسی، اجتماعی و فرهنگی بست، یکی از مهم‌ترین شهرهای ایالت سیستان از دوره غزنویان تا تیموریان می‌پردازد. این شهر که در زمان عثمان بن عفان خلیفه ی سوم راشد، فتح شد، در دوران غزنویان به اوج شکوفایی رسید و اهمیت فراوان یافت. بست ب علت واقع شدن در مسیر هرات و نزدیکی به غزنه و ب عنوان دروازه هندوستان در این دوران بسیار آبادان و پر رونق بود تا اینکه در کشمکش میان غزنویان و سلجوقیان، صدماتی به آن وارد شد اما همچنان آبادانی خود را حفظ کرده بود. حمله ی علاء الدین حسین غوری، ملقب ب جهانسوز شهر بست رو به خرابی گذاشت و بیشتره از قرن هفتم به بعد بخصوص پس از حمله ی تیمور شهر اعتبار و رونق خود را به طور کلی از دست داد و بعدها در کنار آن شهر جدید لشکرگاه ساخته شد. با توجه به این مساله بست، مهم‌ترین شهر ایالت سیستان پس از زرنج بوده و از نظر سیاسی و اجتماعی در این دوره تاریخی نقش موثری را در حوادث و رویدادها داشته است و محققان و پژوهشگران به سوزش به آن نپرداخته اند نیاز به نگارش کتابی برای شناخت این شهر مهم گم‌شده در تاریخ احساس میشد بنابراین حقیر تصمیم گرفتم که رساله کارشناسی ارشد خود را در قالب کتاب تاملی بنام تاریخ و تاراجت تر در اختیار محققان و پژوهشگران این حوزه قرار گیرد امید است که پرفایده باشد.

این کتاب در چهار بخش اصلی تدوین شده است :

در بخش اول به جغرافیای تاریخی و موقعیت استراتژیک شهر بست پرداخته شده و دلایل اهمیت آن باز نمای شده است.

در بخش دوم وضع سیاسی شهر بست و فراز و فرود آن به طور مفصل مورد واکاوی قرار گرفته است.

در بخش سوم فرهنگ بست در دوران شکوه آن بررسی شده و بزرگ‌ترین عالمان و دانشمندان آن معرفی می‌شوند. همچنین در این فصل به اماکن علمی و آموزشی و وضعیت آموزش زنان نیز پرداخته می‌شود.

در بخش چهارم با طبقات مختلف اجتماعی بست از جمله غلامان، ترکان و عیاران آشنا می‌شویم. از جامعه، مذهب و معیشت مردم سخن به میان آمده و بناها و صنایع آن جا معرفی می‌شوند.

در این جا، سزااست مراتب تقدیر و سپاس خود را محضر استاد گرانقدرم، جناب آقای دکتر هادی نسیم زاده، که در راهنمایی و هدایت بنده برای نگارش این پژوهش، از هیچ کوششی برنگذاشته و همواره مرا مرهون لطف و رهنمودهای بی نظیرشان قرار دادند.